

1525: Hołd Pruski, czyli Nowy Porządek na Rynku Krakowskim

AKT PUBLICZNEGO PODDAŃSTWA

10 kwietnia 1525:
Uroczystości hołdu lennego
Publiczna ceremonia na krakowskim rynku, będąca zwieńczeniem długoletnich dyplomatycznych starań i konfliktów zbrojnych.

Gest klęknienia i przysięgi
Albrecht Hohenzollern publicznie uznał zwierzchność Korony Polskiej i złożył królowi przysięgę wierności jako księcia w Prusach.

Zygmunt I Stary jako król Polski
Król Polski przyjął hołd Albrechta Hohenzollerna, potwierdzając zwierzchność Korony Polskiej nad Prusami Książęcymi.

Albrecht Hohenzollern:
książę w Prusach
z nadania króla polskiego

Zygmunt I Stary:
król Polski,
zwierzchnik Prus Książęcych

FUNDAMENTY NOWEJ RELACJI

Od państwa zakonnego do księstwa
Sekularyzacja pruskiego państwa zakonnego i utworzenie świeckich Prus Książęcych, zależnych od Korony Polskiej.

Istota zależności od Korony
Prusy zachowały własnego władcę, ale pozostały politycznie zależne od króla polskiego i Korony Polskiej.

Symbole nowego statusu

Przekazanie chorągwi oraz dokumentu traktatowego z pieczęciami jako wyraz nowego ładu politycznego.

PODMIOT	ROLA W 1525 ROKU	STATUS POLITYCZNY
Zygmunt I Stary	Suweren (pan lenny)	Król Polski
Albrecht Hohenzollern	Lennik	Książe w Prusach
Prusy Książęce	Lenno Korony	Terytorium zależne od Korony Polskiej

10 kwietnia 1525 roku na rynku w Krakowie odbyła się publiczna ceremonia, która przypieczętowała nowy porządek polityczny w Prusach. Albrecht Hohenzollern, ostatni wielki mistrz sprawujący władzę w pruskim państwie zakonnym, uklęknął przed królem Zygmuntem I Starym, złożył mu hołd i uznał zależność świeckich Prus Książęcych od Korony Polskiej.

GRUNWALD
MUZEUM

TOTALIZATOR
SPORTOWY

WARMIA
MAZURY

Zeskanuj,
aby zobaczyć
więcej

Tablica IV — 10 kwietnia 1525 roku

10 kwietnia 1525 roku Kraków stał się sceną wydarzenia, które miało znaczenie znacznie większe niż sama uroczystość dworska. Na rynku, w przestrzeni publicznej, wobec świadków i w otoczeniu symboli królewskiej władzy, dokonano aktu, który ogłaszał całej Europie zmianę układu sił nad Bałtykiem. Hołd Pruski był starannie wyreżyserowanym przedstawieniem politycznym, w którym każdy gest i każdy znak miał swoje znaczenie.

W centrum tej ceremonii znaleźli się dwaj ludzie. Z jednej strony Zygmunt I Stary, król Polski, suweren i pan lenny. Z drugiej Albrecht Hohenzollern, dawny wielki mistrz zakonu, a odtąd książe Prus Książęcych. Gdy Albrecht uklęknął przed królem i złożył przysięgę wierności, nie był to jedynie osobisty gest poddaństwa. Było to publiczne potwierdzenie, że dawne państwo zakonne przestało istnieć, a w jego miejsce powstało świeckie lenno Korony.

Znaczenie miał nie tylko sam akt przysięgi, lecz także jego oprawa. Chorągwie, insygnia, dokument traktatowy i pieczęcie ukazywały, że nowy porządek ma podstawę nie w przemocy, lecz w prawie, ceremoniale i uznanej hierarchii. To dlatego Hołd Pruski był tak ważny symbolicznie. Polska nie tylko wygrała politycznie z dawnym przeciwnikiem, ale uczyniła to w sposób jawny, uporządkowany i czytelny dla współczesnych.

Ceremonia podkreślała też istotę zależności lennej. Prusy Książęce zachowywały własnego władcę i odrębność terytorialną, ale ich książe był zobowiązany do lojalności wobec króla Polski. Suwerenność nie należała więc do Albrechta w pełni. Była ograniczona przez zwierzchnictwo Korony.

W pamięci historycznej właśnie ten obraz przetrwał najmocniej: król stojący na podwyższeniu i klęczący przed nim dawny wróg. To przedstawienie porządku, w którym miecz ustępuje miejsca traktatowi, a wojna kończy się aktem zależności.